

Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Αθήνα, 29 Ιανουαρίου 2024

Προς
το Χριστεπώνυμο Πλήρωμα
της Εκκλησίας της Ελλάδος

Θέμα: «Εγκύκλιος της Ιεράς Συνόδου της Ιεραρχίας της Εκκλησίας της Ελλάδος περί του Γάμου»

Τέκνα εν Κυρίω αγαπητά,

Όπως έχετε ενημερωθή, μόλις πριν από λίγες ημέρες, δηλαδή την 23η Ιανουαρίου 2024, συνήλθε η Ιεραρχία της Εκκλησίας της Ελλάδος, που είναι η Ανωτάτη Αρχή της Εκκλησίας μας, για να μελετήσει το θέμα που ανέκυψε στις ημέρες μας, δηλαδή την θέσπιση του «πολιτικού γάμου» των ομοφυλοφίλων, με όλες τις συνέπειες που επιφέρει αυτό στο οικογενειακό δίκαιο.

Η Ιεραρχία συζήτησε επαρκώς το θέμα αυτό με υπευθυνότητα και νηφαλιότητα, αποδεικνύοντας για μια ακόμη φορά την ενότητά της, και στην συνέχεια ομόφωνα αποφάσισε τα δέοντα που έχουν ανακοινωθή.

Μια από τις αποφάσεις που έλαβε είναι να ενημερώση το πλήρωμά της, το οποίο θέλει να ακούση τις αποφάσεις της και τις θέσεις της. Μέσα στο πλαίσιο αυτό, η Ιεραρχία απευθύνεται προς όλους εσάς, για να διατυπώση την αλήθεια για το σοβαρό αυτό θέμα.

1. Το έργο της Εκκλησίας, διά μέσου των αιώνων, είναι διπλό, δηλαδή θεολογικό, με το να ομολογή την πίστη της, όπως την αποκάλυψε ο Χριστός και την έζησαν οι Άγιοί της, και ποιμαντικό, με το να ποιμαίνη τους ανθρώπους στην κατά Χριστόν ζωή.

Αυτό το έργο της φαίνεται στην Αγία Γραφή και στις αποφάσεις των Οικουμενικών και Τοπικών Συνόδων, οι οποίες θέσπισαν όρους για την ορθόδοξη πίστη και ιερούς κανόνες, που καθορίζουν τα όρια μέσα στα οποία πρέπει να κινούνται όλα τα μέλη της, Κληρικοί, Μοναχοί και Λαϊκοί.

Έτσι, η Εκκλησία ποιμαίνει, δηλαδή θεραπεύει τις πνευματικές ασθένειες των ανθρώπων, ώστε οι Χριστιανοί να ζουν σε κοινωνία με τον Χριστό και τους αδελφούς τους, να απαλλαγούν από την φιλαυτία και να αναπτυχθή η φιλοθεΐα και η φιλανθρωπία, δηλαδή η ιδιοτελής, φίλαυτη αγάπη να γίνη ανιδιοτελής αγάπη.

2. Ο Θεός αγαπά όλους τους ανθρώπους, δικαίους και αδίκους, αγαθούς και κακούς, αγίους και αμαρτωλούς· αυτό κάνει και η Εκκλησία. Άλλωστε, η Εκκλησία είναι πνευματικό Νοσοκομείο που θεραπεύει τους ανθρώπους, χωρίς να αποκλείη κανέναν, όπως δείχνει η παραβολή του Καλού Σαμαρείτου, την οποία είπε ο Χριστός (Λουκ. ι', 3037). Το ίδιο κάνουν και τα νοσοκομεία και οι ιατροί για τις σωματικές ασθένειες. Όταν οι ιατροί κάνουν χειρουργικές επεμβάσεις στους ανθρώπους, κανείς δεν μπορεί να ισχυρισθί ότι δεν έχουν αγάπη.

Αλλά οι άνθρωποι ανταποκρίνονται διαφορετικά σε αυτήν την αγάπη της Εκκλησίας· άλλοι την επιθυμούν και άλλοι όχι. Ο ήλιος αποστέλλει τις ακτίνες του σε όλη την κτίση, άλλοι όμως φωτίζονται και άλλοι καίγονται, και αυτό εξαρτάται από την φύση αυτών που δέχονται τις ηλιακές ακτίνες.

Έτσι, η Εκκλησία αγαπά όλα τα βαπτισθέντα παιδιά της και όλους τους ανθρώπους που είναι δημιουργήματα του Θεού, μικρούς και μεγάλους, αγάμους και εγγάμους, Κληρικούς, Μοναχούς και Λαϊκούς, επιστήμονες και μη, άρχοντες και αρχομένους, ετεροφύλους και ομοφυλοφίλους, και ασκεί την φιλόανθρωπη αγάπη της, αρκεί, βέβαια, να το θέλουν και οι ίδιοι και να ζουν πραγματικά στην Εκκλησία.

3. Η Θεολογία της Εκκλησίας για τον Γάμο απορρέει από την Αγία Γραφή, την διδασκαλία των Πατέρων της Εκκλησίας και την διάταξη του Μυστηρίου του Γάμου.

Στο βιβλίο της Γενέσεως γράφεται: «Και εποίησεν ο Θεός τον άνθρωπον, κατ' εικόνα Θεού εποίησεν αυτόν, άρσεν και θήλυ εποίησεν αυτούς. Και ευλόγησεν αυτούς λέγων· αυξάνεσθε και πληθύνεσθε και πληρώσατε την γην και κατακυριεύσατε αυτήν και άρχετε των ιχθύων της θαλάσσης και των πετεινών του ουρανού και πάντων των κτηνών και πάσης της γης και πάντων των ερπετών των ερπόντων επί της γης» (Γεν., 1, 2728).

Αυτό σημαίνει ότι «η δυαδικότητα των δυο φύσεων και η συμπληρωματικότητά τους δεν αποτελούν κοινωνικές επινοήσεις, αλλά παρέχονται από τον Θεό»· «η ιερότητα της ένωσης άνδρα και γυναίκας παραπέμπει στην σχέση του Χριστού και της Εκκλησίας»· «ο χριστιανικός Γάμος δεν είναι απλή συμφωνία συμβίωσης, αλλά ιερό Μυστήριο, διά του οποίου ο άνδρας και η γυναίκα λαμβάνουν την Χάρη του Θεού για να προχωρήσουν προς την θέωσή τους»· «ο πατέρας και η μητέρα είναι συστατικά στοιχεία της παιδικής και της ενήλικης ζωής».

Όλη η θεολογία του Γάμου φαίνεται καθαρά στην ακολουθία του Μυστηρίου του Γάμου, στα τελούμενα και τις ευχές. Σ' αυτό το Μυστήριο η ένωση ανδρός και γυναικός ιερολογείται εν Χριστώ Ιησού, με τις απαραίτητες προϋποθέσεις. Τα αποτελέσματα του εν Χριστώ Γάμου είναι η δημιουργία καλής συζυγίας και οικογενείας, η γέννηση παιδιών, ως καρπού της αγάπης των δυο συζύγων, άνδρα και γυναίκας, και η σύνδεσή τους με την εκκλησιαστική ζωή. Η μη ύπαρξη παιδιών χωρίς την ευθύνη των συζύγων, δεν διασπά την εν Χριστώ συζυγία.

Η χριστιανική παραδοσιακή οικογένεια αποτελείται από πατέρα, μητέρα και παιδιά, και σε αυτήν την οικογένεια τα παιδιά αναπτύσσονται, γνωρίζοντας την μητρότητα και την πατρότητα που θα είναι απαραίτητα στοιχεία στην μετέπειτα εξέλιξή τους.

Εξ άλλου, όπως φαίνεται στο «Ευχολόγιο» της Εκκλησίας, υπάρχει σαφέστατη σύνδεση μεταξύ των Μυστηρίων του Βαπτίσματος, του Χρίσματος, του Γάμου, της Εξομολογήσεως και της Θείας Κοινωνίας του Σώματος και του Αίματος του Χριστού. Κάθε διάσπαση αυτής της σύνδεσης δημιουργεί εκκλησιολογικά προβλήματα.

Επομένως, βαπτίζομαστε και χριόμαστε για να κοινωνήσουμε του Σώματος και του Αίματος του Χριστού. Γίνεται ο Γάμος ώστε οι σύζυγοι και η οικογένεια να συμμετέχουν στο Μυστήριο της Θείας Ευχαριστίας και να κοινωνούν του Σώματος και του Αίματος του Χριστού. Κάθε διάσπαση της σχέσεως αυτής των Μυστηρίων συνιστά την εκκοσμίκευση.

Η Εκκλησία βασίζεται σε αυτήν την Παράδοση, που δόθηκε από τον Θεό στους Αγίους, και δεν μπορεί να αποδεχθή κάθε άλλη μορφή Γάμου, πολλώ δε μάλλον τον λεγόμενο «ομοφυλοφιλικό γάμο».

4. Σε ένα ευνομούμενο Κράτος η Πολιτεία με τα συντεταγμένα όργανά της έχει την αρμοδιότητα να καταρτίσει νομοσχέδια και να ψηφίζει νόμους, ώστε στην κοινωνία να υπάρχει ενότητα, ειρήνη και αγάπη.

Η Εκκλησία, όμως, είναι θεσμός αρχαιότατος, έχει διαχρονικές παραδόσεις αιώνων, συμμετέχει σε όλες τις κατά καιρούς δοκιμασίες του λαού, συνετέλεσε αποφασιστικά στην ελευθερία του, όπως φαίνεται από την ιστορία, την παλαιότερη και την πρόσφατη, και πρέπει όλοι να στέκονται με σεβασμό, τον οποίο κατά καιρούς διακηρύσσουν. Άλλωστε και όλοι οι άρχοντες, εκτός από μερικές εξαιρέσεις, είναι δυνάμει και ενεργεία μέλη της. Η Εκκλησία ούτε συμπολιτεύεται ούτε αντιπολιτεύεται, αλλά πολιτεύεται κατά Θεόν και ποιμαίνει όλους. Γι' αυτό και έχει ιδιαίτερο λόγο που πρέπει να γίνεται σεβαστός.

Στο θέμα του λεγομένου «πολιτικού γάμου των ομοφυλοφίλων», η Ιερά Σύνοδος όχι μόνον δεν μπορεί να σιωπήσει, αλλά πρέπει να ομιλήσει, από αγάπη και φιλανθρωπία σε όλους. Γι' αυτό η Ιεραρχία της Εκκλησίας της Ελλάδος στην πρόσφατη απόφασή της με ομόφωνο και ενωτικό τρόπο, για λόγους τους οποίους αιτιολόγησε, δήλωσε ότι «είναι κάθετα αντίθετη προς το προωθούμενο νομοσχέδιο».

Και αυτή η σαφής απόφασή της στηρίζεται στο ότι «οι εμπνευστές του νομοσχεδίου και οι συνευδοκούντες σε αυτό προωθούν την κατάργηση της πατρότητας και της μητρότητας και την μετατροπή τους σε ουδέτερη γονεϊκότητα, την εξαφάνιση των ρόλων των δυο φύλων μέσα στην οικογένεια και θέτουν πάνω από τα συμφέροντα των μελλοντικών παιδιών τις σεξουαλικές επιλογές των ομοφυλοφίλων ενηλίκων».

Επί πλέον, η θέσπιση της «υιοθεσίας παιδιών» «καταδικάζει τα μελλοντικά παιδιά να μεγαλώνουν χωρίς πατέρα ή μητέρα σε ένα περιβάλλον σύγχυσης των γονεϊκών ρόλων», αφήνοντας δε ανοικτό παράθυρο για την λεγόμενη «παρένθετη κύηση», που θα δώσει κίνητρα «για την εκμετάλλευση εύάλωτων γυναικών» και αλλοίωση του ιερού θεσμού της οικογενείας.

Όλα αυτά η Εκκλησία, η οποία πρέπει να εκφράζει το θέλημα του Θεού και να καθοδηγή ορθόδοξα τα μέλη της, δεν μπορεί να τα αποδεχθεί, διότι διαφορετικά θα προδώσει την αποστολή της. Και το κάνει αυτό όχι μόνο από αγάπη στα μέλη της, αλλά από αγάπη και στην ίδια την Πολιτεία και

τους θεσμούς της, ώστε να προσφέρουν στην κοινωνία και να συντελούν στην ενότητά της.

Αποδεχόμαστε, βέβαια, τα δικαιώματα των ανθρώπων τα οποία κινούνται σε επιτρεπτά όρια, σε συνδυασμό με τις υποχρεώσεις τους, αλλά η νομιμοποίηση του απολύτου «δικαιωματισμού», που είναι θεοποίηση των δικαιωμάτων, προκαλεί την ίδια την κοινωνία.

5. Η Εκκλησία ενδιαφέρεται για την οικογένεια, η οποία αποτελεί το κύτταρο της Εκκλησίας, της κοινωνίας και του Έθνους. Σε αυτό πρέπει να συντείνει και η Πολιτεία, όπως διαλαμβάνεται στο ισχύον Σύνταγμα ότι «η οικογένεια ως θεμέλιο της συντήρησης και προαγωγής του Έθνους, καθώς και ο Γάμος, η μητρότητα και η παιδική ηλικία τελούν υπό την προστασία του Κράτους» (αρ. 21).

Σύμφωνα δε με τον Καταστατικό Χάρτη της Εκκλησίας της Ελλάδος, που είναι νόμος του Κράτους (590/1977), «η Εκκλησία της Ελλάδος συνεργάζεται μετά της Πολιτείας, προκειμένου περί θεμάτων κοινού ενδιαφέροντος ως... της εξυψώσεως του θεσμού του γάμου και της οικογενείας» (αρ. 2).

Έτσι, προτρέπουμε την Πολιτεία να προβή στην αντιμετώπιση του Δημογραφικού προβλήματος «που εξελίσσεται σε βόμβα έτοιμη να εκραγεί» και είναι το κατ' εξοχήν εθνικό θέμα της εποχής μας, του οποίου η επίλυση υπονομεύεται από το προς ψήφιση νομοσχέδιο, και την καλούμε να υποστηρίξει τις πολύτεχνες οικογένειες που προσφέρουν πολλά στην κοινωνία και το Έθνος.

Όλα τα ανωτέρω η Ιεραρχία της Εκκλησίας της Ελλάδος ανακοινώνει σε όλα τα μέλη της «με αίσθημα ποιμαντικής ευθύνης και αγάπης», διότι όχι μόνο ο λεγόμενος «γάμος των ομοφυλοφίλων» είναι ανατροπή του Χριστιανικού Γάμου και του θεσμού της πατροπαράδοτης ελληνικής οικογένειας, αλλάζοντας το πρότυπό της, αλλά και διότι η ομοφυλοφιλία έχει καταδικαστή από την σύνολη εκκλησιαστική παράδοση, αρχής γενομένης από τον Απόστολο Παύλο (Ρωμ. α', 2432), και αντιμετωπίζεται με την μετάνοια, η οποία είναι αλλαγή τρόπου ζωής.

Εννοείται, βέβαια, ότι υφίσταται η βασική αρχή ότι, ενώ η Εκκλησία καταδικάζει την κάθε αμαρτία ως απομάκρυνση του ανθρώπου από το Φως και την αγάπη του Θεού, συγχρόνως αγαπά τον κάθε αμαρτωλό,

διότι και αυτός έχει το «κατ' εικόνα Θεού» και μπορεί να φθάση στο «καθ' ομοίωσιν», εάν συνεργήση στην Χάρη του Θεού.

Αυτόν τον υπεύθυνο λόγο απευθύνει η Ιερά Σύνοδος σε σας, τους ευλογημένους Χριστιανούς, τα μέλη της, και σε όλους όσοι αναμένουν τον λόγο της, διότι η Εκκλησία «αληθεύει εν αγάπη» (Εφ. δ', 15) και «αγαπά εν αληθεία» (Β' Ιω. α', 1).

- † Ο Αθηνών Ι Ε Ρ Ω Ν Υ Μ Ο Σ, Πρόεδρος
- † Ο Καρυστίας και Σκύρου Σεραφείμ
- † Ο Μονεμβασίας και Σπάρτης Ευστάθιος
- † Ο Νικαίας Αλέξιος
- † Ο Νικοπόλεως και Πρεβέζης Χρυσόστομος
- † Ο Ιερισσού, Αγίου Όρους και Αρδαμερίου Θεόκλητος
- † Ο Μαρωνείας και Κομοτηνής Παντελεήμων
- † Ο Κίτρους και Κατερίνης Γεώργιος
- † Ο Ιωαννίνων Μάξιμος
- † Ο Ελασσώνος Χαρίτων
- † Ο Θήρας, Αμοργού και Νήσων Αμφιλόχιος
- † Ο Γόρτυνος και Μεγαλοπόλεως Νικηφόρος
- † Ο Αιτωλίας και Ακαρνανίας Δαμασκηνός

Ο Αρχιγραμματεύς
Αρχιμ. Ιωάννης Καραμούζης